

Verzet in PvdA tegen illegalenwet zwelt aan

DEN HAAG • De strafbaarstelling van illegaliteit groeit uit tot de achilleshiel van PvdA-leider Diederik Samsom. Zaterdag hebben de sociaaldemocraten hun congres in Leeuwarden. Partijlid Sander Terphuis begon een petitie om het kabinetsplan van tafel te krijgen. De steun neemt inmiddels massale vormen aan. Ook Samsoms voorganger Job Cohen roert zich.

MARCEL WIEGMAN

Ruim vijfduizend steunbetuigingen heeft hij nu binnen. Van gewone leden, van prominenten. Met complete gemeenteraadsfracties tegelijk komen ze de laatste dagen. Terphuis: „Op een gegeven moment ging het met honderden per uur.”

In november vorig jaar spraken VVD en PvdA af dat illegaal verblijf in Nederland strafbaar zou worden. Een lang gekoesterde wens van de liberalen. De PvdA kreeg daarvoor in ruil het kinderpardon. In januari presenteerde VVD-staatssecretaris Fred Teeven van Veiligheid en Justitie al een wetsvoorstel. Dat ligt nu klaar voor behandeling in de Tweede Kamer.

„Nu het wetsvoorstel er ligt, wordt duidelijk wat het in de praktijk betekent,” zegt Terphuis, in 2010 nog kandidaat-Kamerlid voor de PvdA. „Kinderen durven niet meer naar school, vrouwen gaan niet meer naar de dokter, kwetsbare groepen worden steeds moeilijker bereikbaar voor hulpverleners.”

Het verzet in de PvdA-achterban

groeit. Ook Samsoms voorganger Job Cohen is tegen. „We hebben in het regeerakkoord veel teruggekregen, zoals een kinderpardon. Maar dit is een principekwestie.” Prominente PvdA-burgemeesters roerden zich al eerder.

Het verzet staat opvallend genoeg onder aanvoering van een Iraniër met de naam Sander Terphuis.

Sander Terphuis

‘Wet pakt geen problemen aan, maar mensen’

„Achmad Qeleich Khany,” zegt hij met een licht verontschuldigende blik. „Zal ik dat voor u spellen?”

Hij kwam meer dan 20 jaar geleden als vluchteling uit Iran en wilde zijn naam veranderen. Uit liefde voor

zijn nieuwe land, zegt hij. Maar ook om pragmatische redenen. Terphuis, dat bekt toch net even wat lekkerder in het Nederlands.

„Het is een verzonnen naam. Ik ben de enige Terphuis in Nederland. Als je je achternaam wilt veranderen, mag de nieuwe naam niet al bestaan. Ik ging wat het combineren: Beekbos, Bergkamp. Ik woonde in mijn eerste jaar in Friesland. Zo kwam ik uit op de terpen. En Sander vind ik gewoon een mooie naam.”

Is de liefde voor Nederland niet verstomd?

Terphuis: „De tolerantie is afgenomen, ja. Maar ik wil mijn verantwoordelijkheid nemen om het fatsoen terug te krijgen.”

De discussie over illegalen raakt hem persoonlijk hard. Hij kwam naar Nederland omdat hij verlangde naar vrijheid, naar de kans om ‘architect van zijn eigen leven’ te worden. Het duurde een jaar voor hij werd erkend als politiek vluchteling. De eerste weken van zijn verblijf in Nederland had Terphuis zelf geen geldige papieren.

„Ik heb daar één woord voor,” zegt hij. „Angstaanjagend. Je voelt je voortdurend opgejaagd. Er wordt nu gezegd: illegaliteit geldt slechts als overtreding. Er staat alleen een boete op. Alsof een illegaal dat iets zegt. Die denkt alleen: politie! In zijn eigen land betekent dat de gevangenis en de kans om in elkaar

geslagen te worden.”

En voor wat? Terphuis: „Met deze maatregel pak je geen problemen aan, maar mensen. Er wordt een afschrikwekkende werking verwacht, maar als je wilt dat mensen terugkeren naar hun land zijn er effectievere en menselijker middelen. Vaak lukt het niet eens om terug te gaan, omdat landen weigeren mensen terug te nemen. Je zou beter je energie kunnen steken in het onderhandelen met de autoriteiten uit die landen.”

Zaterdag komen de PvdA-leden in Leeuwarden bijeen. Terphuis hoopt drie kwart van de congresgangers achter zich te krijgen als hij een motie indient voor het openbreken van het regeerakkoord om de voorgenomen strafbaarstelling van illegaliteit te schrappen. Dan ligt het bij de partijtop. „Als die het niet serieus neemt, hebben we echt een probleem. De PvdA pleit voor ledendemocratie.”

En de liberalen zeggen: afspraak is afspraak.

„Toen de VVD in de problemen kwam met de inkomensafhankelijke zorgpremie, kon het regeerakkoord ook worden opgebroken,” zegt Terphuis. „En met het sociaal akkoord opnieuw. De ruimte is er zichtbaar. Wij zijn de VVD tegemoetgekomen toen haar achterban in opstand kwam, nu kan de VVD iets terugdoen voor ons.”